

ПРОБЛЕМИ МУЗИЧНОГО ВИКОНАВСТВА

Галина Зелінська

КАМЕРНИЙ ОРКЕСТР ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ФІЛАРМОНІЇ «HARMONIA NOBILE»: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ

У статті досліджується історія становлення та сучасний стан розвитку камерного оркестру «Harmonia nobile» Івано-Франківської обласної філармонії. Висвітлено концертно-просвітницьку діяльність колективу в контексті формування мистецького професіоналізму, визначено проблематику репертуару та особливості виконавського стилю.

Ключові слова: камерний оркестр, струнно-смичкове виконавство, концертна діяльність, репертуар, виконавський стиль.

Значне місце в розвитку професійного струнно-смичкового виконавства Прикарпаття та активізації музичного життя краю займає концертно-популяризаторська діяльність камерного оркестру Івано-Франківської обласної філармонії. Високий виконавський рівень артистів оркестру, професіоналізм його керівників, цікаві та різноманітні концертні програми сприяли формуванню позитивного іміджу колективу не тільки на Прикарпатті та в Україні, але й у багатьох країнах близького та далекого зарубіжжя.

Дослідженню проблеми камерно-оркестрового виконавства в Україні присвятили свої роботи провідні вітчизняні та зарубіжні музикознавці.

Зокрема, над дослідженням інструментальної музики, а також над проблемою розвитку інструментальних ансамблів та оркестрів працювали Г.Благодатов, І.Барсова, Л.Гінзбург, Д.Рогаль-Левицький, Б.Струве, І.Ямпольський.

Мета статті – простежити концертно-просвітницьку та гастрольну діяльність камерного оркестру «Harmonia nobile» у контексті музичного життя України.

Поставлена мета окреслила коло завдань, а саме:

- 1) визначити періодизацію та основні віхи у розвитку оркестру;
- 2) простежити процес зростання мистецького професіоналізму колективу упродовж всіх етапів його діяльності. 1990-1995 – роки становлення професійних засад оркестрового виконавства (творчість камерного оркестру під керівництвом І.Пилатюка); 1995-2007 – сучасний етап (концертно-гастрольна діяльність оркестру під керівництвом О.Герети).

Професійне камерно-оркестрове виконавство на Івано-Франківщині радянського періоду бере свій початок з 60-х рр. ХХ ст. У цей час з числа учнів тодішнього ще Станіславського музичного училища імені Д.Січинського було створено перший у місті камерний оркестр. Очолив його талано-

витель педагог та музикант Любомир Куцїй. Спочатку оркестр складався виключно із викладачів училища в кількості 12 чоловік: Олег Герета, Теофілія Ковалик, Дарія Коцюмбас, Оксана Бахталовська, Роман Шиптур та ін. Дуже швидко він заявив про себе як зібраний, класично довершений колектив і завоював у любителів музики широку популярність. Згодом оркестр поповнився новими учасниками (кількісний склад – 16 музикантів) і очолив його в 1982 р. Ігор Пилатюк.

Вже через півроку напруженої творчої праці оркестр брав участь у концертах фестивалю «Прикарпатська весна», з успіхом виступав перед мешканцями Калуша, Долини, Бурштина, Галича, Коломиї, Городенки та інших міст області.

Концертно-популяризаторська діяльність камерного оркестру характеризувалася тяжінням до класичного та романтичного репертуару. Зокрема, у виконанні оркестру можна було почути твори Й.Баха, Й.Гайдна, А.Вівальді, В.Моцарта, П.Чайковського та ін. Крім сольних концертів, оркестр виступає і як акомпаніатор солістам філармонії – співакам та інструменталістам, а це значно розширює його репертуарні рамки і творчі можливості, розкриває перед ним нові творчі перспективи [1]. Виконавці швидко опанували неймовірну складність багатьох творів: П.Чайковського, Ф.Шуберта, Р.Шумана, Е.Гріга, М.Лисенка, А.Вівальді, Д.Перголезі, Ж.Бізе. У 1982 р. колектив вийшов у II-ий тур першого Всеукраїнського конкурсу камерних оркестрів у Києві, що стало досить солідною творчою перемогою музикантів на республіканському рівні.

Однак у 1985 р. через наклеп політичного характеру обласне управління культури видає вердикт, яким категорично забороняє педагогам училища грати в камерному оркестрі, а І.Пилатюкові, позаяк він теж працював тут викладачем, – ним керувати. Тому камерний оркестр у такому складі перестав існувати.

Але занадто широкої популярності набуло оркестрове виконавство в цьому регіоні за роки концертної діяльності колективу. Його полюбивши шанувальники музичного мистецтва як міста, так і області. Тому 1 серпня 1985 р. (офіційна дата заснування камерного оркестру обласної філармонії) тодішнє керівництво філармонії створює камерний оркестр і надає йому філармонійного статусу. На роботу сюди запрошують випускників головним чином Львівської консерваторії. Камерний оркестр наповнюється таким складом: Н.Мандрика, В.Банашек, Т.Пироженко, В.Сенюк, Л.Занник, О.Золотова, Я.Бавбшинський. Керівником оркестру запросили Б.Дев'ятова. Він диригував оркестром з 1985 р. по 1990 р.р.

За час, коли оркестр очолював Б.Дев'ятов, значно зросла професійна майстерність кожного виконавця, стала більш відчутною «зіграність» всього колективу, посилилося відчуття ансамблю, темброва та динамічна єдність. Достатньо різноманітними стали концертні програми, з якими колектив виступав перед численною слухацькою аудиторією Івано-Франківщини та інших українських міст. Крім творів докласичного і класичного стильових напрямів (Й.Баха, А.Вівальді, Г.Генделя, В.Моцарта, Дж.Тартіні), до репертуару входили композиції Д.Бортнянського, Е.Гріга, М.Лисенка, М.Скорика.

Зокрема, в листопаді 1985 р. відбувся перший концерт оркестру під орудою Бориса Дев'ятова. Він зацікавив багатьох шанувальників інструментальної музики не лише міста, але й інших населених пунктів Прикарпаття. Як зазначає рецензент, «слухачі вперше почули на сцені обласної філармонії великі музичні полотна майстрів старовинної музики – А.Кореллі та Г.Генделя. Легкому і прозорому звучанню оркестру в мелодіях А.Кореллі виконавці протиставили напруженість і емоційну насиченість оркестрової тканини концерту Г.Генделя. Завдяки такому вирішенню диригент зумів передати не тільки особливості стилю композиторів, а й дух, колорит минулої епохи» [4].

Ряд камерних концертів за участю оркестру відбувся протягом 1986 р. Залучаючи до концертних виступів солістів (Нонна Бурко – сопрано, Т.Кальмучин – фортепіано), оркестранти виконували твори Д.Бортнянського, М.Лисенка, Д.Січинського, Д.Клебанова, Ж.Колодуб.

Упродовж 1987 р. на сцені обласної філармонії камерний оркестр продемонстрував виконання кількох різноматематичних програм: «Мистецтво XVIII століття. Епоха Бароко», «Мистецтво XIX століття. Західноєвропейський романтизм», «Російська музика і передвіжники» тощо.

Роки концертної діяльності оркестру утвердили його. Виступи відбувалися у переповнених

залах, перетворюючись на справжнє свято високого професійного мистецтва. Незабутньою радістю для артистів камерного оркестру був їхній успішний виступ у 1987 р. (художній керівник та диригент Б.Дев'ятов) на Республіканському конкурсі камерних оркестрів у м. Києві, лауреатом якого вони завоювали право себе іменувати. Його головними суперниками були ансамбль віолончелістів із Львівської філармонії, Донецький та Сумський камерні оркестри.

Щоб стати переможцем, необхідно було пройти три складні тури, продемонструвавши не лише велику музикальність, справжню творчість, а й витримку, волю, вміння зібратися, зосередитися. Оркестру певною мірою пощастило: при жеребкуванні він витягнув перший номер. Можна зрозуміти, як це відповідально – відкривати перший тур, від якого багато в чому залежить подальша доля колективу.

Перший і другий тури конкурсу камерних колективів відбувалися в Республіканському будинку органної музики. Третій тур конкурсу проходив у Малому залі Київської консерваторії. Цей день був дуже насичений: від самого ранку і до пізнього вечора на сцені виступали всі виконавці – солісти і колективи. Звучала музика різних епох, починаючи з XVII ст. і закінчуючи творами сучасних композиторів.

До складу журі увійшли компетентні музиканти: композитори Лев Колодуб (голова журі) та Мирослав Скорик, диригент Рівненського і Київського камерних оркестрів, інші відомі фахівці. Л.Колодуб, характеризуючи колектив, відзначив гнучкість динамічних відтінків, особливу камерність звучання оркестру.

В результаті Донецький та Івано-Франківський камерні оркестри завоювали другу, Сумський оркестр – третю премії і звання лауреатів Республіканського конкурсу (першу премію не присуджено нікому). Наступного дня у Великому залі консерваторії відбувся заключний концерт лауреатів та дипломантів конкурсу. Честь відкриття заключного концерту випала Івано-Франківському камерному оркестру.

Через три роки (1990 р.) Б.Дев'ятов виїжджає за межі України, тому запрошують очолити оркестр І.Пилатюка. З його приходом до колективу починається наступний, другий етап творчої діяльності камерного оркестру Івано-Франківської обласної філармонії.

Творчий шлях І.Пилатюка з самого початку заповідався щасливим і перспективним. Насамперед він завдячує цим подарованій йому долею щасливої нагоді зустріти на своєму життєвому шляху таких блискучих педагогів, музикантів, композиторів, як Людмила Лисенко, Богдан Касків, Богодар Которович, Михайло Кузнецов, Мирослав Скорик, Олег Герета.

Більше і менше відомі імена, та для Ігоря Пилатюка кожне по-своєму дороге і незабутнє, бо кожне відіграло пам'ятну роль на певному етапі творчого становлення: у музичній школі, училищі, консерваторії, і коли став викладачем: це вони, кожен по-своєму, допомогли повірити у свої можливості, душею відчутти причетність до справжнього мистецтва.

Упродовж цього часу спостерігається значне урізноманітнення репертуару. Концертні програми камерного оркестру збагатилися творами українських композиторів-сучасників, композиціями європейських авторів. З великим успіхом пройшов концерт, присвячений 177-й річниці від дня народження Т.Шевченка в березні 1991 р. У виконанні оркестру прозвучав «Прелюд пам'яті Т.Шевченка» Я.Степового.

Щоденні багатогодинні репетиції, співпраця з відомими музикантами, підготовка різноманітного репертуару – все це визначило потенціал для творчого зростання оркестру. На першому етапі роботи відчутно допомагала професор Львівської консерваторії, лауреат міжнародних конкурсів Л.Шутко, з якою колектив підготував кілька концертних програм з творів Моцарта. Згодом розпочалися виступи з народним артистом України, професором Б.Которовичем, професором Московської консерваторії С.Кравченком. Незабутньою була співпраця з хоровою капелою імені М.Глінки під керівництвом професора В.Чернушенка. У цей час оркестр уже мав своє обличчя, творчий напрям. Все частіше його запрошують взяти участь у концертах, на ювілейні урочистості, присвячені М.Лисенкові, музичний фестиваль А.Кос-Анатольського в Коломиї, на перший Міжнародний конгрес Української діаспори. Крім цього, відбувся концерт оркестру під керівництвом диригента Берлін-

ської філармонії Х.Хагеля, який захоплено відізвався про цей колектив і запросив до подальшої співпраці в Німеччині.

Без перебільшення, оркестр став помітним явищем у національно-мистецькому житті не лише Івано-Франківщини, а й усієї України. Національне відродження для І.Пилатюка – це наполеглива робота, аби дати розуміння Європі, що українці – цивілізована нація. У репертуарі оркестру завжди важливе місце посідали твори українських композиторів: М.Скорика, М.Колесси, Є.Станковича, В.Витвицького.

Невдовзі за заслуги в розвитку українського національного музичного мистецтва керівникові оркестру було присвоєно звання заслуженого артиста України.

Згадуючи щиро імена тих, хто стояв біля джерел творчого зростання оркестру, І.Пилатюк тепло відгукується і про представників молодшого покоління музикантів: О.Кречковського, Є.Мацьківа, С.Крещенського, В.Стасюка, подружжя Тараса і Аллу Турянських, А.Приходько, М.Куція та ін.

Окрасою концертних програм оркестру під керуванням І. Пилатюка були духовні твори, і серед них музично-літературна композиція «Сім слів Спасителя на Хресті» Й.Гайдна, створена за мотивами поезій Ліни Костенко та Богдана Лепкого.

Загалом у широкій і розмаїтій панорамі концертних програм оркестру чітко прочитується спільна риса, властива всім без винятку виконуваним творам, котра виражає всю природу його музичних уподобань – це передовсім моральна чистота цих творів. Чистота, котра випливає з високих християнських ідеалів, національних традицій, вершинних досягнень у галузі світового музичного мистецтва.

Згодом, у 1995 р. художнім керівником камерного оркестру стає О.Герета, з приходом якого починається третій етап творчої діяльності колективу. Його інструментом є альт, а музикантів такої кваліфікації не так уже й багато. Тому протягом багатьох років О.Герету запрошували в альтову партію для виконання окремих програм філармонійного оркестру. Таким чином, життя тісно переплелось з історією оркестру. Тому в 1995 р., коли колишній художній керівник оркестру виїхав з Івано-Франківська, оркестранти попросили О.Герету очолити колектив.

Найважливішим, мабуть, є те, що основна група оркестрантів працювала разом уже 13 років. Склалося повне взаєморозуміння, завдяки чому вдалося виступати на концертах без диригента. Спількуються музиканти поглядами, навіть диханням. Окрім того, в оркестрі є декілька музикантів, котрі можуть виконувати сольні партії. Серед них: Н.Мандрика, І.Шкурган, В.Сенюк, Є.Мацьків.

«Обличчям» цього мистецького колективу, його незмінним концертмейстером є скрипалька Н.Мандрика. Як виконавець, вона добре znana серед оркестрового сузір'я в Україні та за її межами. Чарівну гру артистки слухали у Швеції, Угорщині, Італії, де вона виступала разом зі своїм колективом, гідно представляючи українське національне музичне мистецтво. Ставши в оркестрі концертмейстером, вона ні на мить не забувала давно почутого девізу: «Концертмейстер – обличчя всього оркестру».

Минає вісімнадцятий рік, як випускниця Львівської консерваторії приїхала на Прикарпаття. Разом з нею тоді прибули до Івано-Франківська віолончеліст В.Банашек, контрабасист Я.Бабшинський, скрипаль В.Антонюк, альтист Є.Мацьків. Про власне творче кредо Н.Мандрика говорить: «Яким би сильним громом аплодисментів не нагороджував мене слухач, я ніколи не дозволю собі насолоджуватись, як казав Ф. Ніцше, «розслабленим щастям творчого успіху». Було би великою наївністю думати, що в якусь велику мить я добилася абсолютної довершеності виконання того чи іншого твору, абсолютної емоційно-інтонаційної творчості, чіткості і виразності його звучання. Жоден із геніальних композиторів не вважав власну творчу працю якимось особливим подвигом. Кожен з них любив музику, до якої ішов одержимо, віддано і чесно. І не більше. Музика була їхнім життям, а життя було музикою. Що й повинно послугувувати кожному дороговказною зорею...» [2].

Характеристику концертмейстера доповнюють слова керівника оркестру, заслуженого артиста України О.Герети. Зокрема, говорячи про стиль виконання Н.Мандрики, О.Герета зазначає: «У

Наталії бездоганна техніка, дивовижна стабільність, глибоке розуміння стилю творів, композиторських задумів, епох, коли писалася ця музика. Голос її скрипки – це високе слово майстра, якому є що сказати, це своєрідне пізнання істини, духовне очищення у злетах до вершини високого мистецтва». Такої ж думки про концертмейстера камерного оркестру Івано-Франківської обласної філармонії і відомий музикант з Німеччини Крістоф Хагель, заслужений артист Росії С.Кравченко (скрипка), музикознавець, піаніст та композитор О.Козаренко.

У творчому доробку талановитої скрипальки понад 50 сольних творів. Це, зокрема, концерти для скрипки з оркестром Й.Баха, А.Вівальді, Дж.Тартіні, В.Моцарта, Л.Бетховена, Г.Венявського, А.В'єтана, Я.Сібеліуса, П.Чайковського; скрипкові сонати Н.Паганіні, С.Прокоф'єва, Р.Штрауса; п'єси П.Сарасате, Ф.Крейслера, Г.Венявського, М.Лисенка, М.Скорика, П.Чайковського, Л.Дініку, О.Кіріяка, І.Фролова тощо. Кожен концерт скрипальки розкриває перед слухачем величезні творчі можливості справжнього художника, митця, віртуоза.

Указом Президента України №1222 від 16 вересня 1998 р. Наталії Мандриці присвоєно почесне звання «заслужена артистка України» за вагомі досягнення в праці та високопрофесійну майстерність.

На початку 2001 р., у зв'язку із занесенням колективу до міжнародного каталогу камерних оркестрів, він змінив назву на камерний оркестр «Harmonia mobile» (в перекладі з латинської мови означає «гармонія звучання»).

До теперішнього складу учасників камерного оркестру «Harmonia mobile» входять музиканти: 1 скрипка: Н.Мандрика (концертмейстер), В.Сенюк, А.Приходько, І.Шкурган, А.Турянська, Л.Гловак; 2 скрипка: О.Золотова (концертмейстер), Т.Пироженко, С.Симчич, С.Крещенський; альти: О.Герета (концертмейстер), О.Храпко; віолончелі: В.Банашек (концертмейстер), Т.Турянський, Я.Прибуш.

Творча діяльність камерного оркестру Івано-Франківської обласної філармонії відзначається активною участю у концертному житті прикарпатського краю, характерною ознакою якого є різноманітна палітра видів та форм: концерти камерної музики, вечори духовної музики, імпрези, приурочені до різних ювілейних святкувань, тематичні концерти, творчі звіти тощо. Серед концертів камерної музики відзначимо виступ оркестру, який відбувся 25 травня 2000 р. в рамках щорічного фестивалю «Прикарпатська весна». На концерті музиканти запропонували шанувальникам серйозної музики нову програму, складену з творів різних художніх стилів та епох. Виступ розпочався «Чаконою» Г.Персела – основоположника англійської класичної музики. Строгі гармонії XVII ст. підготували слухача до сприйняття італійської музики в стилі бароко – семичастинного різдвяного концерту П.Локателлі для камерного оркестру із солюючими інструментами (дві скрипки, два альти) та Concerto grosso Ф.Бонпорті Й.С.Баха в оригінальній транскрипції скрипальки камерного оркестру В.Сенюк. Увесь другий відділ був присвячений музиці епохи романтизму. Прозвучала «Серенада» для струнного оркестру чеського композитора А.Дворжака та «Сумний вальс» фінського композитора Яна Сібеліуса (перекладені для камерного оркестру Н.Мандрикою).

У репертуарі оркестру є й музика для дітей. Зокрема, 4 червня 2000 р. камерний оркестр запросив усіх бажаючих до філармонії, де показав нову тематичну програму під назвою «Музика – дітям», присвячену Міжнародному дню захисту дітей. Концерт відбувся за участю кращих юних музикантів нашого міста та вихованців клубу спортивно-бального танцю «Діамант» [2].

Ще однією гранню концертної діяльності оркестру є благодійницька діяльність. Один з таких вечорів відбувся під час відзначення свята Святої Трійці в Манявському Хрестовоздвиженському монастирі в 2000 р.

Характерною ознакою періоду 1995-2002 рр. є включення до концертного репертуару творів розважального характеру. З цього приводу художній керівник оркестру О.Герета зазначає: «Час від часу ми їздимо на гастролі за кордон. І переконуємось – музиканти давно ставляться до класики дещо інакше, ніж це було прийнято у нас, – легше, розкутіше. З однієї такої поїздки ми привезли «Варіації на шведські теми» І.Нордстрема. Франківська публіка сприйняла цю річ з великим задоволенням. Це жартівлива п'єса (така собі маленька вистава, де музиканти-актори демонструють, як одну й

ту ж мелодію могли б грати в різних країнах, в різних столицях. Виконавці при цьому переодягаються і перевтілюються: в китайців, в арабів... і нарешті в маестро Моцарта)... Ми маємо вже цілу жартівливу програму».

Сучасний період концертної діяльності камерного оркестру позначений розширенням географії гастрольних турне. Зокрема, з грудня 1997 р. колектив отримав шанс заявити про себе за кордоном. Оркестранти відгукнулися на запрошення концертної агенції «Гармонія Генціум». Протекцію артистам зробив професор зі Швеції священик Максим Маурітссон, який займається благодійною діяльністю. Користуючись своїми зв'язками та авторитетом, він допоміг Івано-Франківській філармонії налагодити творчі зв'язки з багатьма європейськими країнами. Незабаром прийшло офіційне запрошення з Італії – країни, відомої музичними традиціями і добре розвинутою культурою. Італійська агенція замовила філармонії конкретний музичний твір – ораторію «Юда Маккавей» німецького композитора Г.Генделя, який 50 років свого життя провів у Лондоні і написав близько 30 ораторій.

З 3 по 18 квітня 1998 р. камерний оркестр обласної філармонії гастроловав у Королівстві Швеції. Поїздку організував композитор та викладач Любомир Мельник, українець з Канади, який останнім часом мешкає та працює у Швеції. Осередком цього візиту було студентське містечко Флода, де оркестр брав участь у церковних Богослужіннях разом із місцевим хором. Для пана Мельника це була перша спроба співпраці з оркестром як менеджера. Він був вражений і майстерністю наших виконавців, і теплим прийомом, який гостям із Прикарпаття влаштувала місцева публіка.

Гастролі шведськими містечками Івано-Франківського камерного оркестру збіглися із західним Страсним тижнем. Більшість концертів відбулися у протестантських та католицьких храмах. Надзвичайно приємним було те, що переважна більшість слухачів, вражених музикою, залишалися після концерту поспілкуватися з нашими оркестрантами.

Після виступу українських музикантів у храмах шведська преса відзначила високий професійний рівень українських музикантів, які виконали монументальний твір Й.Гайдна «Сім слів Спасителя на хресті», арії Й.Баха з ораторії «Страсті за Матвеем», молитву «Отче наш» В.Барвінського, «Прелюд пам'яті Шевченка» Я.Степового, «Антифон» (молитву з української католицької меси) Л.Мельника, «Мелодію» М.Скорика, а також класичні твори Й.Баха, В.Моцарта, Й.Штрауса, Дж.Тартіні. Крім вищезгаданих гастрольних турне, камерний оркестр неодноразово концертував в Угорщині та Польщі.

Аналізуючи виступи камерного оркестру «Harmonia mobile», спілкуючись з окремими оркестрантами та художніми керівниками, можна визначити стиль виконання колективу, який є його «візитною картою». Так, дещо незвичним є те, що, на відміну від інших камерних колективів, Івано-Франківський камерний оркестр працює без диригента. Але такий спосіб концертування аж ніяк не заважає оркестрові утримувати високий професійний рівень. Вдало спрямована робота художнього керівника, розуміння з боку музикантів (усі вони мають вищу музичну освіту), їх відповідальність, внутрішня дисциплінованість дають чудові результати – досконалу техніку гри і глибоке відчуття стильових особливостей виконання музичних творів різних епох.

Легко і прозоро виконує оркестр твори Т.Альбіноні та А.Вівальді, по-філософськи, в контексті вселенської гармонії трактує музику Й.Баха, монументально і велично линує звуки ораторії «Юда Маккавей» Г.Генделя, вишукано і витончено, з піднесенням і оптимізмом крізь століття проноситься незрівнянний стиль В.Моцарта, хвилею високих почуттів захоплює музика композиторів романтичної доби, ефектно, вражаюче звучать додекафонія А.Шенберга та неокласичні зразки Б.Бріттена та І.Стравінського. Але особливе розуміння і велику любов вкладає камерний оркестр у музику українських композиторів. Твори Д.Бортнянського, В.Барвінського, Я.Степового, Ж.Колодуб, А.Філіпенка, О.Козаренка та М.Скорика – золотий фонд оркестрового репертуару.

Важливим є те, що камерний оркестр орієнтується на широке коло слухачів. Його репертуар становлять також програми для дітей різних вікових категорій та музика розважального плану (Й.Штраус «Полька-пшикато», «Полька трік-трак», С.Джоплін «Регтайми», І.Фролов «Жарт-сувенір», В.Сапожнін «Веселі скрипки»); твори сучасних композиторів з елементами театралізації

(Е.Нордстрем «Варіації»), складні полотна свігової класики (Ф.Шуберт «Діва і смерть», Д.Шостакович «Камерна симфонія», А.Дворжак «Серенада») та програми духовної музики («Сім слів Спасителя на хресті» Й.Гайдна, «Різдвяний концерт» П.Локателліц, «Молитва» В.Барвінського) [3].

Таким чином, концертно-гастрольна діяльність камерного оркестру Івано-Франківської обласної філармонії упродовж 1985-2007 рр. сприяла розвитку професійного скрипкового мистецтва на Івано-Франківщині, популяризації української та зарубіжної камерно-оркестрової музики в Україні, спричинилася до формування позитивного іміджу нашої держави серед творчої еліти Європи.

Біографія оркестру – це пошук і утвердження власного стилю, мистецький неспокій і прагнення підкорити найвищі вершини виконавства, відкриття нових сучасних і відродження старих, незаслужено забутих сторінок музики, завоювання прихильності численної аудиторії, а відтак і постійне утвердження своїх творчих концепцій, артистичного мислення і відчуття. Завдяки роботі колективу була збережена і відтворена велика кількість творів українських та зарубіжних композиторів, що значною мірою сприяло збереженню національного культурного надбання України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Головащенко М. Івано-Франківський камерний // Культура і життя. – 1983. – 23 жовтня.
2. Золотова О. Травневі серенади // Західний кур'єр. – 2000. – 2 червня.
3. Постоловська Л. На вершині професіоналізму // Тижневик Галичини. – 2000. – 7 грудня.
4. Твердохліб Г. Народження колективу // Прикарпатська правда. – 1985. – 26 листопада.

Galyna Zelinska

CHAMBER ORCHESTRA OF THE IVANO-FRANKIVSK REGIONAL PHILHARMONIC SOCIETY «HARMONIA NOBILE»: HISTORY AND MODERN STATE OF DEVELOPMENT

A history of becoming and modern state of development of chamber orchestra of the «Harmonia nobile» of Ivano-Frankivsk regional philharmonic society is explored in the given article. A concert-elucidative activity of collective is reflected in context of forming an artistic professionalism, problems of repertoire and feature of style carrying out is definite.

Key words: chamber orchestra, string-bow performance, concert activity, repertoire, style carrying out.

Тарас Кметюк

ВТІЛЕННЯ НОВАЦІЙНИХ ІДЕЙ ДМИТРА КОТКА У ХОРОВОМУ МИСТЕЦТВІ ГАЛИЧИНИ 1930–1939 РОКІВ

У статті розглядається діяльність мистецьких хорових колективів під керівництвом Дмитра Котка у період 1930–1939 рр. Д.Котко – відомий хоровий диригент, музично-громадський діяч, засновник першого професійного хору в Західній Україні. Тут також висвітлено новаційні пошуки митця у галузі хорового мистецтва Галичини вищевказаного періоду.

Ключові слова: інтонація, хорова партія, репертуар, концертна діяльність, хоровий стрій, виконавство.

Історія українського хорового співу – це історія насамперед особистостей, які своєю творчістю й життям утверджували одвічні духовні цінності. Одним із таких професійних митців України був Дмитро Котко – колишній сотник УНР, диригент, прекрасний знавець фольклору, організатор і керівник багатьох професійних хорових колективів Західної України.

У 20-х рр. ХХ ст. Д.Котко організував на території Західної України й Польщі перший західно-український професійний хор. Напрочуд вдалий добір голосів, артистизм, чистота інтонації, ритмічна вивіреність учасників хорового колективу викликали захоплення у слухачів. Спів хору здобув найвище визнання у світі.

У 1930–1936 рр., після припинення діяльності «Українського Наддніпрянського хору», Дми-